

Husův dům Hvozdnice

26. ledna 2015

Text kázání – farářka Vendula Kalusová

Mk 2, 1-12

" Když se po několika dnech vrátil do Kafarnaum, proslechlo se, že je doma. Sešlo se tolik lidí, že už ani přede dveřmi nebylo k hnutí. A mluvil k nim. Tu k němu přišli s ochrnutým; čtyři ho nesli. Protože se pro zástup nemohli k němu dostat, odkryli střechu tam, kde byl Ježíš, prorazili otvor a spustili dolů nosítka, na kterých ochrnutý ležel. Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“ Seděli tam někteří ze zákoníků a v duchu uvažovali: „Co to ten člověk říká? Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?“ Ježíš hned svým duchem poznal, o čem přemýšlejí, a řekl jim: „Jak to, že tak uvažujete? Je snadnější říci ochrnutému: ‚Odpouštějí se ti hříchy,‘ anebo říci: ‚Vstaň, vezmi své lože a chod?‘ Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy“ – řekne ochrnutému: „Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!“ On vstal, vzal hned své lože a vyšel před očima všech, takže všichni žasli a chválili Boha: „Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.“

Bratři a sestry,

chtěla bych se dnes zastavit u 5. verše „když Ježíš viděl jejich víru“. Myslím, že jsme tak trochu zvyklí číst Bibli z toho hlediska, že v jejích příbězích jde o vyprávění o tom, co vykonal Bůh v dějinách a jednotlivých lidských životech. Že čteme a mluvíme o tom, co vykonal Ježíš – a že také v modlitbě jej prosíme o to, aby něco vykonal – a že věříme, že to vykoná. Také opačně za mnoho negativních věcí ve světě a lidském životě přisuzuje mnoho lidí odpovědnost Bohu. Je to jakési vidění – jakási pasivní podoba víry – kdy odpovědnost za své vlastní jednání cele přesouváme na Boha. Je to svým způsobem ušlechtilý, nicméně stále způsob zbavení se odpovědnosti. Je to víra v zázrak, což je sice legitimní součást křesťanské zvěsti, ale když se podíváme do dnešního příběhu jako mnoha jiných, je to jen půl pravdy. Ježíš uzdravuje ochrnutého poté, co „viděl jejich víru“. Víra čtyř, kteří nesli nosítka s nemocným, způsobila, že Ježíš cosi vykonal. Byli to tito 4, kteří spustili uzdravující děj, který vyústil v nové vykročení nemocného do života – v zázrak proměny. A tady bych se chtěla zastavit.

Tradičně se tato skupinka 4 lidí, kteří nesli nosítka, vykládá jako skupinka 4 přátel nemocného. Dnes bych se zaměřila ještě ve verši na jedno slovo – a to je „nesli“. 4 ho nesli. Bratři a sestry, měli jsme někdy v životě pocit, že nás lidé kolem nás – vlastní rodina, přátelé nebo lidé v církvi, doslova nesou, pronášejí - těžkým obdobím života, symbolicky naší nemocí – tedy nemohoucností, oslabením, ustrnutím, vším temným, co život někdy přináší? Měli jsme ten pocit, že to nejsme my, kdo se pohybuje, ale že jiní nás nesou na rukou, abychom vůbec svou nemoc nebo slabé místo mohli přežít? Jak by totiž dopadl ochrnutý, kdyby se ti 4 – ať jimi byli kdokoli – nesnažili dostat ho k Ježíšově uzdravující moci? Neuzdravil by se – protože by se k Ježíšovi prostě nedostal. Ježíš by

ho pro ten zástup ani neviděl. Jednoduše by se nesetkali a Ježíš by nezasáhl. Domnívám se, že s naší vírou v to, že Bůh jedná pouze spontánně a sám, že je třeba trpělivě čekat a modlit se – je to podobné. Pokud necháme vše na Pánu Bohu, budeme na tom jako by byli ti čtyři, kdo by viděli svého ochrnutého člověka – a řekli by si, ať mu Bůh pomůže. A nic by nedělali. Pouze by spoléhali na Boží pomoc. Kdyby se čtveřice zachovala takto, jejich nemocný přítel – příbuzný – známý – by se neuzdravil. Podle dnešního příběhu to vypadá, že Ježíš zasahuje tam – a zejména tam – kde my lidé nejprve něco uděláme, vyvineme snahu, úsilí – často velmi bizarní jako v dnešním příběhu – kde jako první nakročíme my k Bohu – než že bychom čekali, co nám shůry spadne do klína. Je to zvláštní, ale ani v Bibli nepadají některé zázraky z nebe samy, ale po předem vyvinutém lidském úsilí.

Jak vypadala víra čtveřice, o které se říká v textu „když viděl jejich víru“. Ježíš neviděl, co věří – naprosto se zde neřeší vnitřní podoba víry těchto lidí. Ježíš nezkoumá, zda vyznávají augsburskou či helvetskou konfesi, nebo zda jsou katolíci či protestanté. Máme tady spojení „vidět víru“ – a to je to zvláštní. My jsme přece zvyklí mluvit o víře právě jako o něčem, co není vidět – Bůh také není vidět – víra je přece cosi nehmotného, co nelze nijak pouhým okem zahlédnout – je to cosi, co se odehrává v nás – je to naše nejnítěrnější, nejintimnější záležitost, dokonce nemáme rádi, když se nás na ni někdo vyptává- nebo naopak velmi rádi vedeme teoretické spory o Bohu či o víře – ale tady se mluví o tom, že Ježíš „viděl víru. Tady je najednou situace kdy víra, která je vidět, způsobuje, že ochrnutý je uzdraven. A dokonce to není jeho víra, ale lidí, kteří jej nesou. Bratři a sestry, jejich nesení je jejich víra. Není to ani četba knih, ani teoretizování u vína, ani účast na nedělním dění církve, ani obvyklá večerní modlitba. Je to nesení. Kromě fyzické námahy nesení nosítek ale ve víře těchto 4 nalézáme ještě jeden velmi důležitý a viditelný projev - a to je vynalézavost. Víra těchto lidí spočívala v tom, že přemýšleli, jak si se situací poradit – jeden z nás je ochrnutý, nemůže nic – co budeme dělat? Co bychom měli dělat? Co můžeme dělat? Jak toho svého zesláblého člověka mezi sebou dopravíme k Ježíšovi, který pak může věci dovést? Až se s ním vůbec setká, až ho uvidí, až si ho všimne? Bratři a sestry, to jsme někde úplně jinde, než u víry, která – promiňte mi to slovo POUZE – doufá. My jsme zvyklí, že máme věřit v Boha, doufat v Hospodina – spoléhat na Krista. Ale kdy nám naposledy řekli, že také MUSÍME něco dělat? Že si musíme se situacemi a situacemi svých bližních - lámat hlavu – vymýšlet nové postupy – vynalézat složité cesty, jak sebe a je dostávat Ježíšovi blíž? Kdy nám naposledy někde řekli, že modlitba je sice nástroj rozhovoru s Bohem, ale že nestačí? Kdyby si ti 4 sedli a začali se horlivě modlit, bylo by to od nich jistě velmi hezké a křesťansky správné – ale v dané situaci by to krutě nestačilo. Umíme odhadnout, kdy se máme modlit – a kdy naopak prostě popadnout svého bližního do náručí – možná na značný kus cesty obrazně i doslova? Nebo jsme na tom tak, že když se naši bližní dostanou do stavu naprostého životního ochrnutí a totální nouze – my se prostě za ně modlíme, čekáme na zázrak, ale to je všechno? „Když Ježíš viděl jejich víru“. Tato víra se projevila velmi originálním, bizarním způsobem. Byla svým způsobem vůči ostatním zájemcům o uzdravení velmi bezohledná, čtveřice nesoucích se naprosto nekřesťansky neohlížející na

to, zda v zástupu nejsou více potřební, více nemocní, než jejich blízký člověk. To jsme přece také my – jsme skromní, nechceme se nikam tlačit, nechceme na sebe upozorňovat – jako křesťané máme myslet především na své bližní, na sebe pak nikoli – nás faráře učili, že nejprve sbor a potom vlastní rodina. Ne – tito 4 na to jdou jinak. Jim jde především o jejich blízkého člověka – stále nevíme, zda je to přítel, či člen rodiny, či člověk, který nám byl nějakým způsobem svěřený do péče. Ti 4 se neohlížejí na nikoho a na nic, na zástup, slušné chování či správné pořadí. Ti se nekontrolovaně a spontánně derou za Ježíšem, jdou mu naproti, jdou si pro zázrak. Rvou se o něj. Jsou ve svém jednání usilovní, a myslím, že tito lidé, pokud se objeví v jakémkoli davu, budí pohoršení a rozruch. My jsme tady totiž byli dříve. My tady spořádaně a slušně čekáme, až Ježíš promluví, až se nás dotkne, až si nás všimne. My tady na sebe neupozorňujeme a neděláme žádný cirkus. Ale nutně přece většina toho davu odešla toho dne domů s nepořízenou – Ježíš prostě uzdravil tohoto ochrnutého, který díky svým nesoucím jej přátelům předběhl celý zástup. Prostě si všiml toho, co bylo opravdu strhující, zvláštní a k ostatním věřícím ne příliš šetrné. Naše čtveřice Ježíše přiměla k akci. Odklonila Jeho zájem ke svému člověku.

A my se tady dnes ptejme, bratři a sestry, kde je v naší blízkosti někdo, kdo už možná nemůže dál a potřebuje Ježíšovo uzdravení? Koho už je potřeba nést? Kdo nemá sílu na to, aby vůbec vstal – natož, aby došlo v jeho životě k nějaké zázračné proměně, tedy s Biblií: k uzdravení? Kdo je úplně sám? Kdo je na všechno sám? Kdo spořádaně čeká na Ježíšovu záchranu, protože nemá dost sebevědomí, aby se hlásil o slovo – kdo se bojí na sebe příliš upozorňovat? Koho z nás učili, že skromnost je ta největší ctnost, až to vede paradoxně k tomu, že se neumíme vůbec přihlásit o svá práva před Bohem ani před lidmi? Kdo mezi námi se cítí Bohem zapomenutý, přehlížený člověk? Za koho je potřeba vzít to do rukou, protože nemá na své záležitosti sílu? A ptejme se dál, co děláme pro naše bližní, u kterých cítíme, že jsou v nějakém problému? Přemýšlíme, jak jim účinně pomoci? Děláme vůbec něco? Nebo je svěřujeme svým modlitbám, což také není málo, ale změna jejich života tak nějak ne a ne nastat? Nečekáme my tak trochu jako ti spořádaní, až se stane zázrak – a naši ochrnutí bližní budou uzdraveni? A nejsme nakonec jako ti, kdo po každém dalším dni čekání odcházejí od Ježíše s nepořízenou? A ještě se diví? A co je to za druh ochrnutí – a kdo je vůbec ten nemocný? Je to nějaký slabší člen naší rodiny? Někdy známý? Je to naše kamarádka, farářka nebo sestra? Není to třeba nějaký zapomenutý církevní sbor, kde už se dnes lidé jen modlí o zázrak přežití – místo co by další 4 mohli účinně pomoci? Je to nějaká sociální skupina v našem okolí nebo v naší společnosti? A kdo je můj bližní – ptají se Ježíše v podobenství o milosrdném Samařanovi. Kdo je náš ochrnutý, nemocný, nemohoucí, životem paralyzovaný bližní – ptejme se sami sebe. A nebo se ptejme – kdo jsou ti 4? Jsou to naši nejbližší? Nebo je to naše církevní společenství? Naši přátelé, kolegové v práci? S kým máme pocit, že přítomnost těchto lidí nás v životě doslova nadnáší? A jak to tito lidé dokážou? Co to vlastně dělají, že nás to nese Bohu blíž?

Bratři a sestry, dnešní příběh je o tom, že víra není jen vnitřní, niterná záležitost. Že modlitby a spolehnutí se na Boha jsou platné a vysoce důležité předpoklady životních změn – ale že je také nutná naše akce. Tvořivé vykročení Ježíšovi naproti. Dokonce ještě více – razantní proražení střechy domu a neohlížení se na nikoho tam, kde naši lidé opravdu potřebují pomoc. Je to příběh o víře, kterou Ježíš viděl – která byla tak zřetelná a aktivní, že její údernost způsobila to, že Ježíš skutečně zapůsobil. Bez této akce by to byl příběh naplněný jakýmsi zbožným čekáním na zázrak. Teoretickou rovinou víry. Ale to by na uzdravení opravdu nestačilo. Zázrak přišel – a přichází – tam, kde si o něj nejen říkáme, ale pomáháme jej také Pánu Bohu uskutečnit.

AMEN